

ÅRSMELDING 2018 – 2019

GENERELT OM SPILLFELTET OG FORENINGENS ROLLE:

2018-2019 har vært Norsk Forening for Spillproblematikk (NFSP) 19.driftsår. Penge- og dataspillproblematikk får fremdeles en økt oppmerksomhet fra myndigheter, media og interesseorganisasjoner. Ansvarlig spill og ansvarlig spillpolitikk er begreper som de fleste viser til at bør ha stor betydning. Behandlingsinstitusjonene mottar jevnlig henvisninger på spilleavhengige pasienter. Vi har sett en veldig økning i internasjonale spillerselskaps aktivitet for å felle enerettsmodellen og lansere seg selv som kandidater i en lisensmodell. Enkelte internasjonale spillerselskap har gått sammen i NBO – Norsk Bransjeforening for Onlinespill.

I juni 2019 så vi en voldsom offensiv fra Kindred Group mot Norges Sjakkforbund i bytte mot at forbundet skulle jobbe for å innføre en lisensmodell i Norge. Dette tilbudet skulle opp til avstemning på Sjakkforbundets kongress primo juli 2019. Dette mobiliserte i stor grad de lokale sjakkforeningenes motstand mot det de internasjonale pengespillerselskapene står for. På samme tid ble argumentene for en ansvarlig spillpolitikk og enerettsmodellen løftet fram i mange innlegg på kongressen. Vi sier oss fornøyde med at flertallet takket nei til Kindred Groups tilbud. NFSP ser det som et særlig ansvar å bidra til å redusere problemenes omfang. Vi er engasjert i å beskytte barn og unge mot pengespill og mot utviklingen av problemer knyttet til både penge- og dataspill.

Et bredt flertall i Stortinget vedtok våren 2017 i Stortingsmelding 12 å beholde og beskytte enerettsmodellen. I løpet av 2018 ble det vedtatt en rekke tiltak som skal bedre vernet om modellen. Dette var bl.a. innstramming av betalingsformidlingsforbudet, flere virkemidler til Lotteritilsynet og blokkering av utenlandske nettsider som tilbyr pengespill til norske forbrukere. Våren 2019 la kulturminister Trine Skei Grande fram et forslag om endring i Kringkastingsloven som innebærer en vesentlig skjerpning av forbudet mot TV-reklame.

Det er sterke krefter som ønsker å utfordre enerettsmodellen og de vedtatte vernetiltakene. Vi tenker særlig på de internasjonale spillerselskapene og andre norske selskap som tjener penger på reklame, eller annen tjenesteproduksjon knyttet til ulovlige pengespill i Norge. Det er derfor viktig at NFSP bidrar med sin kunnskap og erfaring om pengespill og avhengighetsproblematikk, slik at vi kan bidra til å beholde en mest mulig ansvarlig pengespillpolitikk som verner om sårbare spillere og forebygger problemutvikling.

Vi kan ikke se at det er noen fordeler med en lisensmodell, slik også Stortingsmeldingen viser. Dersom de utenlandske selskapene får lisens for å tilby pengespill i Norge, vil de opprettholde sine internasjonale pengespilltilbud på nettet. Med en eventuell lisens for utenlandske spillerselskap i Norge vil det medføre en sterk økning i spilltilbud i Norge og ikke

minst reklame. Dette har vi sett i Sverige som innførte lisensmodell i begynnelsen av 2019. I kjølvannet av økt markedsføring frykter vi en stor økning i utvikling av problemspill.

Det er vårt synspunkt at det allerede er for mange pengespill og for mye spillreklame i Norge. Både fra lovlige norske aktører og fra utenlandske spillselskap. De utenlandske spillselskapene har vist seg både grådige og hensynsløse når de rekrutter og forsøker å beholde spillere, inkludert spillere som de må forstå er problemspillere. Fra klinisk praksis er vi kjent med at denne aktiviteten, til tross for alle advarsler, bare fortsetter med personlige brev, sms og e-post til problemspillere.

Vi støtter ikke kanaliseringsargumentet til Kulturdepartementet med sin gjennomgående argumentasjon at for å kunne kanalisere norske spillere fra utenlandske spillselskap til lovlige norske aktører. Norsk Tipping og Norsk Rikstoto følger opp med stadig flere spill og spillobjekter, mer attraktive spill, mer reklame og høye tapsgrenser. Vi ser fremdeles med bekymring på at de utenlandske spillselskapenes kritikkverdige praksis legitimerer at Norsk Tipping tøyer grensene for hva et ansvarlig spilltilbud skal være..

Også de lovlige norske aktører som Norsk Tipping og Norsk Rikstoto går etter vårt syn for langt. Deres tilbud om pengespill er så å si tilgjengelig over alt; Hjemme på pc og mobil, i kassa i dagligvaren og i spillkiosker. Det er knapt mulig å bevege seg i samfunnet, verken på nett, i medier eller ute i offentligheten, uten å bli utsatt for reklame for pengespill. Norsk Rikstoto tilbyr fremdeles noe uregistrert pengespill kombinert med alkoholserving på travbaner. Vi har eksempler på at Norsk Rikstoto har valgt å etablere- og drive spillterminaler på brune puber. Dette rammer de mest sårbare problemspillerne aller mest. Forskning viser at alkohol og spill er en uheldig kombinasjon.

Vi vet fra den svenske longitudinelle befolkningsstudien, Swelogs, at problemspill berører spillerens helse, sosiale situasjon, arbeidsforhold og økonomi. Det samme gjelder for problemspillerens familie. En restriktiv spillpolitikk er fornuftig og skal ha en beskyttende funksjon for befolkningen. Det er myndighetenes oppgave å beskytte befolkningen mot skadelige produkter. En restriktiv spillpolitikk skal være på lik linje med politikk og restriksjoner i forhold til andre skadelige produkter som alkohol og tobakk.

Undersøkelser har vist at det er fullt mulig å utvikle alvorlig spilleavhengighet, sette seg i betydelige familiemessige, arbeidsmessige og økonomiske alvorlige problemer gjennom spill hos norske regulerte aktører. Paradokset er at på den ene siden tar Norsk Tipping sitt samfunnsansvar og jobber aktivt med å utvikle ansvarlige spillprodukter mens de på den andre siden innfører nye lett tilgjengelige pengespill med utvidede tapsgrenser. Norsk Tipping står i dilemmaet å skulle forsyne de gode formålene med betydelige summer samtidig som de skal fronte et ansvarlig spillprodukt og ikke stimulere til problemspill og spilleavhengighet.

Vi ser at dataspill fremdeles skaper utfordringer og konflikter i mange familier. Hos sårbare unge kan dataspillavhengighet få alvorlige følger i forhold til helse, utvikling, modning og skolegang. Vi ser med bekymring på sosiale nettverksspill som er rettet mot barn og unge og som er laget som trening eller rekruttering til pengespill.

NFSP har en viktig rolle som vaktbikkje i feltet og som en uavhengig frivillig interesseorganisasjon. Vi tilbyr vårt årlige seminar, i samarbeid med KoRus-Øst, er en viktig møteplass for kompetanseheving og drøfting av aktuelle problemstillinger. Med seminaret har vi en intensjon om å bidra til dialog, kompetanse- og nettverksbygging. Her møtes de behandlingsfaglige miljøene, forskningsmiljø, interesseorganisasjoner og offentlig myndighet

til direkte dialog, oppdatering og utveksling av synspunkter. NFSP har et nært og godt samarbeid med KoRus Øst, Spillavhengighet-Norge, AKAN, Actis og Blå Kors Norge.

NFSP får økonomisk driftstilskudd fra Lotteri- og Stiftelsestilsynet. Foreningen har i dag 13 enkeltmedlemmer og 14 institusjonsmedlemmer. NFSP er registrert i Brønnøysundregistrene og har organisasjonsnummer: 992 115 882.

FORENINGENS FORMÅL ER:

- Spre kunnskap om penge- og nettspillproblematikk med sikte på å redusere problemenes omfang
- Medvirke til å utvikle gode behandlingstilbud
- Være et samarbeidsforum for fagfolk og andre interesserte på feltet
- Påvirke de politisk bestemte rammebetingelsene for pengespill og andre spill med sikte på å redusere problemene
- Gi begrunnede råd inn til offentlig myndighet om spillproblematikk

NFSPs STYRE, VALGKOMITE OG REVISOR:

Foreningens styre har i driftsåret bestått av:

- Leder: Ingjerd Meen Lorvik, Seniorrådgiver, psykologspesialist, Blå Kors, Borgestadklinikken, Skien
- Styremedlem: Rune Aune Mentzoni, 1.amanuensis, Psykologisk Fakultet, UiB, Bergen
- Sekretær: Magnus Eidem, spesialrådgiver, sosionom, KoRus Øst, Ottestad
- Styremedlem Ann-Elisabeth Sandnes, spes.sykepleier, Lade Behandlingscenter, Trondheim
- Styremedlem: Gro Tepstad, avd.leder, Crux, Kirkens Sosialtjeneste, Stavanger
- Styremedlem: Pernille Huseby, generalsekretær, Actis, Oslo
- Varamedlem: Rolf Brumoen, sosionom, Blå Kors Poliklinikk, Oslo

- Kassererfunksjon: Birgith Vedahl Ullnæss

Valgkomite har i driftsåret bestått av:

- Jarle Wangen, Akan, Oslo
- Trond Aspeland, Sykehuset Innlandet, Ottestad

Revisor; Lill Johansen, Akan, Oslo

STYRETS ARBEIDSPLAN 2018-2019

- Arrangere seminar 2019 og årsmøte 2018-2019
- Være høringsinstans for relevante saker som angår feltet og gi faglig begrunnede råd om spillproblematikk
- Samarbeide med organisasjoner innen feltet
- Følge utviklingen i spillmarkedet og holde oss orientert om konsekvenser, omfang og behandlingstilbud

- Bidra til å øke kompetanse og fagutvikling innen feltet
- Utdele NFSPs pris for viktige bidrag innen feltet
- Gjøre tiltak for å markedsføre NFSP og rekruttere nye medlemmer
- Arrangere studietur for styrets medlemmer

SEMINARET:

Seminaret 2018 ble holdt i dagene 12.06.18-13.06.18 på First Hotel Victoria, Hamar. Det var 60 deltakere. Seminaret var godkjent av Norsk Psykologforening som 11 timers vedlikeholdsaktivitet til spesialitet. Innleggene belyste spillpolitikk, ulike fagtema, forskning, oppdatering fra Lotteritilsynet. Det var innlegg om Norsk Rikstotos ansvarlighetstiltak, internasjonale spill-selskaps syn på enerettsmodellen, dataspillproblematikk og lavterskeltilbud for dataspillavhengig, behandlingstilbud ved finske Peluurii, mindfulness, oversikt over behandlingforskning og presentasjon av ny manual for behandling av spilleavhengighet ved Bergensklinikken. Etter første seminardag var deltakerne invitert til bedriftsbesøk hos Norsk Tipping på Hamar for omvisning og orientering om selskapets aktivitet.

NFSPs PRIS FOR GODT ARBEID INNEN FELTET:

I 2018 ble det delt ut pris til tre personer hos Norsk Tipping som har vært sentrale i arbeidet med å utvikle modellen for ansvarlig spill i bedriften: Tanja Sveen, Bjørn Helge Hoffmann og Per Einar Karlsen. Prisene besto av trykk av kunstneren Rolf Nerli og en pengesum på 5000 kroner.

ÅRSMØTET:

Årsmøtet 2018 – 2019 ble holdt på Hamar den 12.06.18 med 10 medlemmer til stede. Leder Ingjerd Meen Lorvik ønsket velkommen. Birgith Vedahl Ullnæss ble valgt til møteleder. Ann Elisabeth Sandnes ble valgt som referent og Magnus Pedersen og Lise Glasø Rogne ble valgt til å underskrive protokollen.

Årsmelding, regnskap, budsjett og arbeidsplan ble gjennomgått og godkjent/vedtatt. Leder Ingjerd Meen Lorvik la fram arbeidsplanen for 2018/2019 og denne ble godkjent. Birgith Vedahl Ullnæss la fram forslag om vedtektsendring, i det NFSP ikke lenger skal kreve medlemskontingent, må §3 og §4 i vedtekter for NFSP endres. Vedtektsendringer tilpasset situasjonen hvor organisasjonen ikke krever medlemskontingent ble vedtatt.

Valgkomiteen la fram sine innstillinger for årsmøtet. Styremedlem Jarle Wangen og varamedlem Pål Fylling Helland ønsket ikke gjenvalg. De øvrige styremedlemmene var ikke på valg. To nye til styret ble valgt for to år: styremedlem Pernille Huseby og varamedlem Rolf Brumoen. Styremedlem Ann Elisabeth Sandnes ble gjenvalgt

STYREMØTER:

Styret konstituerte seg og hadde sitt første møte 18.09.18 i Oslo. I perioden har det vært avholdt fem ordinære styremøter. Styremøtene har i hovedsak blitt avholdt i lokalene til AKAN i Oslo. Et styremøte ble avholdt i forbindelse med studietur til Bergen.

STUDIETUR:

NFSP avholdt studietur for styret til Bergen i dagene 31.03.19-02.04.19. Alle i styret deltok. Den 01.04.19 besøkte styret Kompetansesenter for Spillforskning ved Psykologisk Fakultet, Universitetet i Bergen. Her fikk styret orientering om et mangfold av senterets spillforskningsprosjekter. Den 02.04.19 besøkte styret først Nordal Grieg Videregående skole

for orientering om bruk av dataspill i undervisning og etter lunsj gikk turen til 12-trinnsklinikken på Fanafjellet for orientering om deres døgnbehandlingstilbud til pengespillavhengige.

NFSPs ØKONOMI:

NFSP baserer sin økonomi på deler av seminaravgift og søker støtte fra Lotteritilsynet. NFSP søkte Lotteritilsynet om 250 000 kroner som støtte til driftstilskudd til frivillige organisasjoner for spilleavhengige og andre grupper som retter sitt arbeid mot problematisk spilleatferd og ble tilgodesett med 200 000 kroner Dette har muliggjort bl.a. å ha et svært lavt prisnivå på seminaret. Den økonomiske situasjonen er i dag slik at foreningen ikke har utestående gjeld og at økonomien må betegnes som tilfredsstillende.

ANDRE AKTIVITETER:

03.07.18: Støtteerklæring til Spilleavhengighet Norge i forbindelse med deres søknad om driftsmidler over Statsbudsjettet.

10.07.18: Høringssvar til Lotteritilsynet – Forslag til endring i forskrift om forbud mot betalingsformidling for pengespill uten norsk tillatelse.

23.10.18: Lotteritilsynets Spillansvarskonferanse, Oslo. Leder Ingjerd Meen Lorvik og styrets medlemmer Magnus Eidem, Rune Mentzoni, Ann Elisabeth Sandnes, Pernille Huseby og Rolf Brumoen deltok.

31.10.18: Kulturdepartementets høringsmøte om Regjeringens handlingsplan mot spilleproblemer 2019-2021. Leder Ingjerd Meen Lorvik deltok.

13.02.19: Kronikk i Dagens Næringsliv. *Om en spillavhengig mediebransje* av leder Ingjerd Meen Lorvik og styremedlem Pernille Huseby.

23.03.19: Spillavhengighet Norges seminar før landsmøtet. Leder Ingjerd Meen Lorvik deltok med orienterende innlegg om NFSP.

11.06.19: Høringssvar til Kulturdepartementet – Forskrift til endringer i Kringkastingsloven.

22.06.19: Brev til Norges Sjakkforbund. I forbindelse med Kindred Groups tilbud om sponing med 50 millioner. Brevet var i samarbeid med Actis, Spilleavhengighet Norge og Blå Kors.

27.06.19: Kontaktmøte hos Norsk Tipping. Leder Ingjerd Meen Lorvik deltok.

Skien 10.09.19

Ingjerd Meen Lorvik
Leder NFSP

